

ІНСТИТУЦІЙНІ ШЛЯХИ АНАЛІТИЧНОГО ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ БАНКАМИ У ГІБРИДНОМУ МЕТАПРОСТОРИ

Прозоров Юрій Володимирович

*науковий співробітник сектору інституційної економіки
відділу економічної теорії,*

*Державна установа «Інститут економіки та прогнозування
Національної академії наук України»*

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-4749-432X>

В процесі реконструктивного розвитку економіки та євроінтеграції України важливу роль будуть відігравати цифрові випереджаючі фінансові технології. Аналітика великих даних з використанням штучного інтелекту (ШІ) застосовуватиметься у забезпеченні ефективного проникненні банків до метавсесвіту. Банки повинні використовувати відповідну аналітику, щоб зрозуміти, як клієнти користуються банківськими послугами у віртуальній реальності. Як показали дослідники Profinch [1] може бути просто виявлення інституційних прогалин у навичках та надання цільового подальшого навчання та індивідуальних консультацій колегам за допомогою аналітики в режимі реального часу, щоб допомогти їм покращити свою ефективність. Взаємодія з клієнтами є засадничим інститутом, що демонструє те, як «метавсесвіт» може вплинути на банківську справу майбутнього, тому надання послуг клієнтам у віртуальному середовищі може стати наступним логічним кроком у цифровому клієнтському досвіді.

Ці оброблені Big Data та візуалізовані аналітичні проміжні варіативні сценарні застосунки можуть допомогти банкам кастомізувати та поліпшити свої послуги та переконатися, що вони відповідають поточним та перспективним потребам клієнтів. Крім того, банківська аналітика наступного покоління може бути використана для виявлення нових можливостей для банківських послуг у віртуальній реальності. Наприклад, якщо банк бачить, що багато клієнтів використовують його послуги у віртуальній реальності для переказу грошей, він може вирішити запропонувати більше продуктів і послуг, що відповідають цій тенденції [1]. Використовуючи продуктову аналітику, комерційні банки можуть краще обслуговувати своїх клієнтів у метавсесвіті та продовжувати залишатися лідерами в цій швидко зростаючій сфері, конкуруючи з небанківськими фінтехами.

Взаємодія банків із наявними в базі та потенційними клієнтами з креативних індустрій трансформуватиметься шляхом подальшого проникнення функціоналу банківських операційних систем із поточної частково доповненої реальності чат-ботів, ШІ-агентів фронт-офісів в напрямку посилення віртуальності, особливо, як показано було раніше, «враховуючи очікуваний у середньостроковій перспективі квантовий перехід економічних та соціальних відносин у інституційний простір-час метанеті на базі технології блокчейн» [2, с. 248]. Одним із нових напрямів фінансування громадян і малого бізнесу стануть інноваційне застосування концепції Банків часу задля можливості об'єднання соціального капіталу [3, с. 4]. В контексті цифровізації економічних відносин та переходу до епохи метавсесвіту новий інноваційний інструмент фінансування є важливим суспільним, інфраструктурним та екологічним заходом повоєнної відбудови. Суб'єкти, які потребують розширеного фінансування, будуть контактувати з інвесторами/фінансовими установами через онлайн-платформу банків часу. Банки часу полегшують обмін послугами та ресурсами на основі цифрового бартеру та взаєлозаліків між своїми членами без залучення фіатних валют і традиційних фінансових транзакцій [4, с. 223].

Регулювання взаємодії між банківською діяльністю в реальному світі та банківською діяльністю в метавсесвіті (що виконуватиме де-факто функцію філії) за висновками [5] буде проходити наступним чином: для метавсесвіту будуть застосовуватися як правила, встановлені центробанками та мегарегуляторами фінансових послуг для традиційної банківської діяльності, при цьому потрібні як зміни до чинних норм та правил, так і нова регуляція. Це буде стосуватися банківських установ, де адміністратор має повноваження юридичного представника, а банк створений як фізичний офіс у метавсесвіті, що пропонує клієнтам конкретні продукти на основі їхніх уподобань. У цьому сценарії будуть використовуватися як традиційні продукти, так і специфічні продукти для метавсесвіту, поєднуючи використання фіатних валют та криптовалют.

Висновки. Метасвіт як гібридний інституційний простір переосмислює доцифрові підходи індустріальної епохи. Тепер банки як публічні акціонерні компанії взаємодіють з інвесторами в банківські акції та вже проводять фінансові заходи, а саме віртуальні конференції аналітиків для інформування інвесторів та здійснення віртуальних IPO. Нами визначено два основні шляхи щодо необхідності регулювання цифрових даних в процесі інституційної трансформації банківських клієнтів до метавсесвіту та ШІ – глобальний та мезо-рівневий.

Список використаних джерел:

1. Profinch (2025). Banking in the Metaverse: Virtual Reality Empowering Banking Experience. URL: <https://www.profinch.com/banking-in-the-metaverse> .
2. Коляда Т.А, Прозоров Ю.В. Новітні цифрові фінансові інструменти: сутність та перспективи застосування при відбудові постраждалих територіальних громад України. *Проблеми економіки*. 2024. №2. С. 247–253. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-0712-2024-2-247-253> .
3. Коляда Т.А, Прозоров Ю.В. Цифрова трансформація фінансових систем: роль онлайн банків часу у сприянні розвитку громад. *Цифрова економіка: зб. матеріалів III Міжнародної науково-практичної конференції, 5-6 червня 2025 р., м. Київ*. Київ : КНЕУ, 2025. С. 221–225. DOI: <https://doi.org/10.33111/978-966-926-559-3> .
4. Ángeles Carnero M., Martínez B., Sánchez-Mangas R. Time Banking and Social Capital Creation: a Transaction Data Analysis. *Revista Galega de Economía*. 2024. Vol. 33(1). P. 1-20. DOI: <https://doi.org/10.15304/rge.33.1.9263>
5. NTT Data (2025). Challenges and opportunities of the metaverse in the financial services. URL: <https://benelux.nttdata.com/documents/metaverse-a-banking-and-insurance-vision.pdf>